

HOTĂRÎRE
cu privire la dezvoltarea sectorului financiar al Republicii Moldova
în perioada 2005-2010

nr. 135 din 08.02.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.30-33/252 din 25.02.2005

* * *

Abrogat: 31.10.2012

[Hotărîrea Guvernului nr.796 din 25.10.2012](#)

Notă: În tot textul hotărîrii cuvintele "hîrtii de valoare" se substituie prin cuvintele "valori mobiliare" conform [Hot.Guv. nr.986 din 30.08.2007](#), în vigoare 07.09.2007

Guvernul și Banca Națională a Moldovei, pornind de la necesitatea menținerii și asigurării creșterii economice durabile, reducerii nivelului inflației, menținerii cursului stabil al monedei naționale, precum și în scopul corelării politicilor bugetar-fiscală și monetar-valutară,

HOTĂRĂSC:

1. Se aprobă:

Strategia Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei cu privire la dezvoltarea sectorului financiar al Republicii Moldova în perioada 2005-2010, conform anexei nr.1;

Declarația cu privire la politicile economică și financiară comune ale Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2005, conform anexei nr.2.

2. Se stabilește că, în scopul monitorizării realizării Strategiei și Declarației, specificate la pct.1 al prezentei hotărîri, Ministerului Economiei i se atribuie funcția de coordonator.

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Ministrul economiei

Marian Lupu

Ministrul finanțelor

Zinaida Greceanii

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

Guvernatorul ăncii Naționale a Moldovei

Leonid Talmaci

Chișinău, 8 februarie 2005.

Nr.135.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
și Băncii Naționale a Moldovei
nr.135 din 8 februarie 2005

STRATEGIA
Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei cu privire la dezvoltarea
sectorului financiar al Republicii Moldova în perioada 2005-2010

INTRODUCERE

Prezenta Strategie a Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei constituie un document comun ce include politicile economice și financiare privind dezvoltarea sectorului financiar în perioada 2005-2010. Aceste politici sînt conforme cu Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (2004-2006), Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu pe anii 2005-2007, [Legea bugetului de stat pe anul 2005](#) și [Politica monetară și valutară a Băncii Naționale a Moldovei pe anul 2005](#).

Strategia Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei privind dezvoltarea sectorului financiar în perioada 2005-2010 (în continuare – Strategia) are drept scop:

- a) asigurarea dezvoltării și perfecționării în continuare a sistemului financiar-fiscal;
- b) reducerea nivelului inflației și menținerea inflației la un nivel jos, acceptabil pentru o creștere economică durabilă;
- c) creșterea rolului funcțional al Guvernului și al Băncii Naționale a Moldovei în elaborarea, promovarea și corelarea politicilor bugetar-fiscale, monetare, valutare, de credit și investiționale în vederea dezvoltării continuă a unui sistem financiar, inclusiv bancar, viabil, stabil, armonizat cu principiile și standardele internaționale, care să asigure resursele financiare necesare transformărilor structurale, creării unui climat antreprenorial și investițional maxim favorabil pentru susținerea creșterii economice durabile.

I. EVOLUȚII ALE ECONOMIEI NAȚIONALE ÎN PERIOADA 2000 – SEPTEMBRIE 2004

1.1. Evaluarea situației macroeconomice

Tendențele de creștere economică înregistrate începînd cu anul 2000 au evoluat pe o traiectorie ascendentă. Această creștere a fost condiționată de o totalitate de factori, inclusiv: (i) stabilizarea situației pe piețele țărilor Comunității Statelor Independente (CSI); (ii) majorarea volumului producției interne și al exporturilor; (iii) creșterea cererii interne, inclusiv pe seama majorării sumelor încasate din munca rezidenților Republicii Moldova în străinătate; (iv) diminuarea ratei inflației.

În perioada 2000-2004 în Republica Moldova au fost obținute unele rezultate pozitive în ceea ce privește reformarea cadrului instituțional al economiei naționale, fiind înregistrată o creștere economică cumulativă cu 31.2 la sută: astfel, produsul intern brut (PIB) s-a majorat, în termeni reali, în anul 2000 – cu 2.1 la sută, în 2001 – cu 6.1 la sută, în 2002 – cu 7.8 la sută, în 2003 – cu 6.3 la sută. Ritmul pozitiv de creștere a PIB s-a menținut și în perioada ianuarie – septembrie 2004, înregistrînd 5.7 la sută. Corespunzător, valoarea adăugată brută în perioada 2000 – septembrie 2004 a sporit cu 25.3 la sută pe fondalul majorării celei formate în industrie – cu 41.3 la sută, în sfera prestări servicii – cu 20.8 la sută și în agricultură – cu 7.7 la sută. Sfera prestări servicii și-a sporit ponderea în structura PIB de la 48.2 la sută în 2000 pînă la 52.6 la sută în perioada ianuarie – septembrie 2004. De menționat că, odată cu înviiorarea activității economice și îmbunătățirea administrării fiscale, volumul impozitelor nete pe produs și importuri (incluse în calculul PIB) a crescut cu 84.8 la sută.

Volumul total al producției industriale a consemnat o majorare reală cu 66.3 la sută, fiind susținută de creșterea cu 25.5 la sută a investițiilor totale în capital fix.

Efectele creșterii economice au contribuit la o majorare continuă a veniturilor reale ale populației, inclusiv a salariului mediu pe economie, care în perioada de referință a crescut cu 92.8 la sută, în termeni reali. Sporirea consumului final a avut o influență pozitivă asupra creșterii volumului producției interne, dar, într-o măsură mai mare, a exercitat presiuni asupra stării balanței comerciale. În aceste condiții, exporturile de bunuri și servicii au înregistrat o creștere de 2.1 ori, iar importurile – de 2.3 ori.

În condițiile revigorării economiei naționale, s-a redus deficitul bugetului consolidat în raport cu PIB, de la minus 1.0 la sută în anul 2000 la minus 0.5 la sută în 2002, înregistrînd un excedent bugetar de 1.3 la sută din PIB în anul 2003.

1.2. Evoluții monetare

Banca Națională a Moldovei, prin conlucrare cu Guvernul, stabilește și promovează politica monetară și valutară ca parte componentă a politicii economice unice a statului. Obiectivul principal al

Băncii Naționale a Moldovei (art.4 din [Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei](#)) este de a realiza și menține stabilitatea monedei naționale. Pentru atingerea acestui obiectiv, Banca Națională a Moldovei stabilește și menține condițiile pieței monetare, de credit și valutare, care contribuie la dezvoltarea economică susținută, stabilă a statului, inclusiv a sistemului financiar și valutar bazat pe legile pieței.

De la introducerea monedei naționale, Banca Națională a Moldovei a promovat o politică monetară orientată spre îndestularea economiei cu bani și, totodată, spre asigurarea stabilității financiare.

Politica monetară are un caracter de țintire monetară. Strategia acestei politici este fundamentată pe utilizarea bazei monetare – ca obiectiv operațional și al masei monetare – ca obiectiv intermediar. În ultimii ani promovarea politicii monetare și valutare este influențată considerabil de expunerea Republicii Moldovei la factorii și șocurile externe. Astfel, Banca Națională a Moldovei este preocupată de menținerea stabilității cursului de schimb al monedei naționale. Această situație (majorarea volumului de emisiune monetară în urma procurărilor semnificative de valută în vederea stabilizării cursului de schimb al monedei naționale și completării rezervelor internaționale) necesită stabilirea unui echilibru între stabilitatea monedei naționale interne (inflația) și celei externe (cursul de schimb).

Un obiectiv permanent al băncii centrale a fost reducerea și stabilizarea ratei inflației la un nivel jos. În perioada 2000-2004 procesul de reducere a inflației s-a manifestat pe fondalul unei majorări considerabile a cererii de bani, ca urmare a creșterii reale a economiei naționale. Pe parcursul anului 2000 inflația s-a redus cu 25.3 puncte procentuale, pînă la nivelul de 18.4 la sută, în 2001 – 6.3 la sută, în 2002 – 4.4 la sută. În anul 2003 majorarea inflației a fost cauzată preponderent de factori nemonetari, prețurile de consum înregistrînd un ritm de creștere cu 15,7 la sută – evoluție determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare cu 20,0 la sută (inclusiv la produsele de panificație – cu 44,9 la sută). Ulterior, pe parcursul a 9 luni ale anului 2004, prețurile de consum au crescut mai lent, cu 6.4 la sută, comparativ cu nivelul de 11.4 la sută consemnat în perioada similară a anului 2003.

Relevantă este evoluția agregatelor monetare. În acest context, este semnificativă accelerarea dinamicii indicatorilor monetari în perioada 2000 – septembrie 2004 în vederea susținerii ritmului de creștere economică: masa monetară M3 s-a majorat, în termeni reali, de 2.6 ori, masa monetară în monedă națională M2 – de 2.4 ori, creditele în economie, acordate în monedă națională – de 2.6 ori și depozitele în monedă națională – de 3.4 ori. Această dinamică reflectă sporirea nivelului de îndestulare a economiei naționale cu mijloace financiare fără a afecta stabilitatea leului moldovenesc. Evoluția indicatorului monetizării (raportul dintre masa monetară M3 și PIB nominal) caracterizează nivelul cererii de bani și gradul de intermediere financiară în economie: astfel, nivelul monetizării a sporit de la 21.9 la sută în anul 2000 pînă la 31.2 la sută la finele anului 2003 și 32.5 la sută – în septembrie 2004.

Totodată, în perioada analizată, ponderea depozitelor la termen în cadrul masei monetare M3 a avut o tendință ascendentă, de la 33.6 la sută în anul 2000 pînă la 38.6 la sută în 2003 și 40.4 la sută la finele trimestrului III al anului 2004.

Politica ratelor dobînzilor

Politica ratelor dobînzilor la instrumentele de reglementare monetară ale Băncii Naționale a Moldovei capătă din an în an un rol tot mai important în implementarea politicii monetare și valutare.

Începînd cu anul 2001, Banca Națională a Moldovei stabilește ratele dobînzilor la instrumentele financiare utilizînd metoda coridorului, în care limita de sus o constituie rata la creditele overnight, iar cea de jos – rata la operațiunile de depozit (din septembrie 2003 – rata la depozitele overnight). Punctul de reper în stabilirea ratelor dobînzilor la instrumentele monetare ale Băncii Naționale a Moldovei este rata REPO de cumpărare, pe un termen de două luni, a valorilor mobiliare de stat, fiind considerată rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Pe parcursul anilor 2001-2004 Banca Națională a Moldovei a diminuat semnificativ ratele dobînzilor la instrumentele sale de reglementare monetară. În perioada nominalizată, Banca a diminuat rata de bază – de la 21.0 la sută în ianuarie 2001 pînă la 14.5 la sută în septembrie 2004.

Dinamica ratelor la facilitățile de lombard și la creditele overnight a evoluat în descreștere, respectiv, de la 26.0 și 30.0 la sută anual – în luna ianuarie 2001 pînă la 16.0 și 17.0 la sută anual – la finele trimestrului III al anului 2004.

Rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) în perioada 2001-2004 a avut o tendință de descreștere lentă, constituind valori regresive de la 15.0 la sută anual – în ianuarie 2001 pînă la 11.5 la sută anual – la finele trimestrului III al anului 2004.

Politica monetară a băncii centrale a favorizat reducerea continuă a ratelor dobînzilor atît la depozitele atrase de băncile comerciale, cît și la creditele acordate în monedă națională. Rata anuală medie ponderată la depozitele atrase în monedă națională de băncile comerciale a constituit 14.98 la sută în perioada ianuarie-septembrie 2004 față de 24.62 la sută în anul 2000, iar cea la creditele acordate – 20.92 la sută față de 33.29 la sută, respectiv.

Totodată, marja aferentă operațiunilor în monedă națională ale băncilor comerciale s-a diminuat de la 8.67 puncte procentuale în anul 2000 pînă la 5.94 puncte procentuale în perioada ianuarie-septembrie 2004.

Reducerea nivelului inflației, stabilitatea leului moldovenesc urmărită pe parcursul perioadei analizate, au creat premisele de diminuare a normei rezervelor obligatorii de la 15.0 la sută în anul 2000 la 10.0 la sută în anul 2004 față de volumul mijloacelor atrase.

Începînd cu trimestrul III al anului 2004, Banca Națională a Moldovei a operat modificări esențiale în regimul de constituire și menținere a rezervelor obligatorii:

băncile au început să constituie rezervele obligatorii separat în lei moldovenești și în valută liber convertibilă de la mijloacele atrase în valutele respective;

în baza de calcul, conform căreia se efectuează rezervarea, au fost incluse mijloacele atrase în valute neconvertibile;

băncile au început să mențină rezervele obligatorii numai în conturi la Banca Națională a Moldovei.

Datoria contractată de către Guvern de la Banca Națională a Moldovei

Datoria contractată de către Guvern de la Banca Națională a Moldovei conform situației de la 31 decembrie 1999, a constituit 1675.9 mil. lei, inclusiv datoria la împrumuturi – 1315.2 mil. lei și datoria reprezentată prin valori mobiliare de stat în portofoliul Băncii – 360.7 mil. lei. Pe parcursul anilor 2000-2004 datoria statului contractată de la Banca Națională a Moldovei a înregistrat un trend ascendent, majorîndu-se către 30 septembrie 2004 cu 1062.1 mil. lei.

În anul 2004, în temeiul [Legii nr.195-XV din 17 iunie 2004](#), Banca Națională a Moldovei a acordat Guvernului un împrumut în sumă de 594.0 mil. lei, pentru achitarea datoriei de stat externe. Conform situației din 30 septembrie 2004, datoria de stat contractată de la Banca Națională a Moldovei a constituit 2738.0 mil. lei, inclusiv datoria la împrumuturi – 2338.0 mil. lei și datoria reprezentată prin valori mobiliare de stat în portofoliul Băncii – 400.0 mil. lei.

Piața valorilor mobiliare de stat

Acționînd ca agent fiscal al statului în ceea ce privește vînzarea, evidența și rîscumpărarea valorilor mobiliare de stat, Banca Națională a Moldovei, în perioada 2000-2003, a derulat 951 emisiuni de valori mobiliare de stat, care au avut drept obiectiv finanțarea deficitului bugetar. În ansamblu, în această perioadă, oferta de valori mobiliare de stat a însumat 7894.5 mil. lei, cererea – 11269.5 mil. lei, iar volumul emis s-a cifrat la 7370.5 mil. lei. Volumul anual al cererilor a depășit volumul anual al ofertei în fiecare din ultimii patru ani, iar cota valorilor mobiliare de stat plasate a variat între 91.8 la sută și 96.2 la sută.

Cererea de valori mobiliare de stat a fost destul de mare în primele nouă luni ale anului 2004 – volumul solicitat la licitațiile pe piața primară în această perioadă (2851.2 mil. lei) a depășit volumele anuale din anii 2002-2003, fapt ce a permis plasarea a 98.7 la sută din ofertă.

Soldul valorilor mobiliare de stat în circulație la prețul de vînzare (din cele emise la licitații pe piața primară) a constituit 952.6 mil. lei, conform situației de la 30 septembrie 2004, fiind în creștere cu 718.8 mil. lei comparativ cu situația existentă la 31 decembrie 1999.

Rata anuală medie ponderată la valorile mobiliare de stat plasate pe piața primară s-a diminuat de la 22.14 la sută în anul 2000 pînă la 12.85 la sută în primele nouă luni ale anului 2004.

1.3. Evoluții valutare

În perioada 2000 – septembrie 2004 piața valutară a fost relativ stabilă și, într-o anumită măsură, sensibilă la factorii externi și interni ce au provocat fluctuații bruște de scurtă durată ale cursului de schimb. În această perioadă a fost promovată politica regimului cursului valutar flotant, conform căruia rata de schimb se determină în funcție de cererea și oferta pe piața valutară internă. Evoluția indicatorilor pieței valutare demonstrează că regimul cursului valutar flotant a fost optimal din punctul de vedere al cadrului macroeconomic și consolidării rezervelor valutare ale statului.

Pe parcursul anilor 2000 – septembrie 2004 cursul oficial nominal al monedei naționale față de dolarul SUA s-a depreciat cu 4.9 la sută (de la 11.5902 lei pentru 1 dolar SUA la finele lunii decembrie 1999 pînă la 12.1617 lei pentru 1 dolar SUA la sfîrșitul lunii septembrie 2004). Deprecierea mai accentuată a leului față de dolarul SUA în anii 2000-2002 a fost condiționată de refluxul net de valută, iar tendința generală de apreciere a cursului de schimb al monedei naționale în perioada 2003 – aprilie 2004 a fost cauzată de creșterea fluxurilor valutare aferente exportului și ofertei excesive a valutei străine pe piața valutară internă, provenită din transferurile de peste hotare efectuate de cetățenii republicii, precum și de fluctuațiile cererii și ofertei de valută străină în urma evoluțiilor pe piețele valutare internaționale.

Stabilirea cursului de schimb al leului moldovenesc prin mecanismele de piață a asigurat consolidarea rezervelor internaționale ale statului – de la 222.6 mil.dolari SUA la finele anului 2000 pînă la 391.6 mil.dolari SUA în septembrie 2004.

La finele lunii septembrie 2004 cursul de schimb real efectiv al monedei naționale, calculat față de luna decembrie 1999, conform ponderii principalilor parteneri comerciali în cadrul tranzacțiilor de comerț exterior, a constituit 97,0 la sută, ceea ce denotă o depreciere cu 3.0 la sută, contribuind la menținerea caracterului competitiv al exporturilor Republicii Moldova.

1.4. Dezvoltarea sistemului bancar

Dezvoltarea sectorului financiar contribuie la satisfacerea necesităților economiei în servicii financiare calitative și în infrastructura financiară, precum și la asigurarea implementării eficiente a politicilor economice și sociale ale statului.

Exercitînd funcția de intermediar financiar, băncile comerciale au reușit să mobilizeze și să reinvestească resurse financiare considerabile. Astfel, activele totale ale sistemului bancar s-au majorat în ultimii ani (2001 – septembrie 2004) cu 7405.0 mil.lei (158.6 la sută), constituind 12072.7 mil.lei la 30 septembrie 2004. De asemenea s-a majorat și ponderea activelor față de PIB de la 29.1 la sută pînă la 37.7 la sută.

Sporirea activelor totale ale sistemului bancar se datorează creșterii obligațiunilor băncilor cu 6397.0 mil.lei (197.5 la sută) și majorării capitalului acționar cu 1008.1 mil.lei (70.5 la sută). Respectiv, majorarea resurselor băncilor a condus la creșterea substanțială a volumului creditelor acordate în economie cu 4556.3 mil.lei (198.7 la sută), constituind 6849.0 mil.lei la 30 septembrie 2004.

Ponderea cea mai mare din totalul portofoliului de credite, conform situației de la 30 septembrie 2004, au deținut-o creditele acordate industriei și comerțului – 47.1 la sută, creditele acordate agriculturii și industriei alimentare – 27.7 la sută și creditele acordate pentru imobil, construcții și dezvoltare – 6.0 la sută.

Majorarea obligațiunilor băncilor în perioada 31 decembrie 2000 – 30 septembrie 2004, în cea mai mare măsură, a fost cauzată de creșterea depozitelor totale cu 5849.3 mil.lei (235.0 la sută), atingînd cifra de 8338.2 mil.lei. Majorarea a avut loc din contul creșterii depozitelor persoanelor fizice cu 3190.5 mil.lei (330.2 la sută) și a depozitelor persoanelor juridice – cu 2660.5 mil.lei (192.9 la sută). Sporirea volumului depozitelor denotă o mai mare credibilitate în sistemul bancar.

Depozitele în lei moldovenești s-au majorat cu 3565.5 mil.lei (284.6 la sută) față de 31 decembrie 2000, cele în valută străină – cu 2283.8 mil.lei (184.8 la sută), constituind, respectiv, 4818.5 mil.lei și 3519.7 mil.lei.

Capitalul reprezintă una din principalele componente ale stabilității financiare a băncii. Capitalul de gradul I al băncilor comerciale a sporit în perioada analizată cu 977.7 mil.lei (73.2 la sută) din contul veniturilor obținute și aporturilor suplimentare ale acționarilor.

Cota investițiilor străine în capitalul sistemului bancar rămîne a fi semnificativă – 53.5 la sută. În perioada menționată investițiile acționarilor rezidenți s-au majorat cu 186.4 mil. lei (61.3 la sută), pe cînd investițiile acționarilor nerezidenți – cu 116.0 mil. lei sau cu 25.8 la sută.

Media suficienței capitalului ponderat la risc pe sistemul bancar rămîne la un nivel înalt, constituind 31.9 la sută, nivelul minim necesar fiind de 12.0 la sută. Nivelul înalt al suficienței capitalului se datorează ponderii semnificative a capitalului acționar în total active, care reprezintă 20.2 la sută, și ponderii mari a activelor lichide, care au un grad jos de risc. Cele menționate denotă un nivel ridicat de acoperire a activelor cu capital propriu și, totodată, rezerve mari nevalorificate de către bănci ce țin de creșterea activelor sale.

Rentabilitatea activelor (venitul net anualizat / media activelor), conform situației de la 30 septembrie 2004, a constituit 3.9 la sută, iar rentabilitatea capitalului acționar (venitul net anualizat / media capitalului acționar) – 18.2 la sută.

II. DEZVOLTAREA SECTORULUI FINANCIAR ÎN PERIOADA 2005-2010

2.1. Componentele dezvoltării macroeconomice

Politicele Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei privind dezvoltarea sectorului financiar în contextul integrării europene se bazează pe principiile stabilității macroeconomice, dezvoltării sectorului real prin promovarea reformelor structurale, intensificarea relațiilor comerciale externe și activității investiționale. Prezenta Strategie are drept scop:

- crearea unor condiții adecvate pentru asigurarea creșterii economice durabile;
- reducerea nivelului inflației, în scopul asigurării unui mediu favorabil pentru desfășurarea activităților antreprenoriale și investiționale, precum și pentru protecția veniturilor reale ale populației;
- promovarea unei politici a cursului de schimb a monedei naționale, determinat de cererea și oferta pe piața valutară; crearea unor condiții favorabile pentru activitatea economică externă;
- stabilizarea situației în domeniul datoriei de stat externe și optimizarea gestionării datoriei pentru diminuarea riscurilor externe;
- implementarea reformelor structurale și a cadrului regulatoriu;
- promovarea unei politici bugetar-fiscale care să asigure o evoluție echilibrată a veniturilor și cheltuielilor publice.

2.1.1. Creșterea produsului intern brut

Creșterea economică în perioada 2005-2010 va fi asigurată prin îmbunătățirea echilibrului macroeconomic. Politicile economice vor avea drept scop atingerea unei creșteri cu 6.0 la sută în anul 2005, iar în următorii ani – cu 5.0 la sută anual, în contextul reducerii inflației și menținerii unui nivel prudent al rezervelor internaționale de cca 3 luni de acoperire a importurilor de bunuri și servicii. Se prevede ca nivelul inflației medii anuale să fie redus sub 10.0 la sută în anul 2005, ulterior diminuându-se pînă la 5.0 la sută – către anul 2010, în condițiile promovării unei politici bugetar-fiscale și monetare echilibrate.

Implementarea consecventă a reformelor structurale va consolida potențialul de creștere economică. Se preconizează că ritmurile de creștere a producției industriale vor fi mai înalte decît ritmurile de creștere a PIB: în anul 2005 este prevăzută o creștere a producției industriale cu 13.0 la sută, în anii 2006 și 2007 – cu 11.5 și 10.5 la sută, respectiv.

Sporirea producției industriale va contribui la o evoluție ascendentă a exporturilor: în anul 2005 se prevede ca exportul să înregistreze o majorare cu 9.0 la sută, menținînd în perioada 2006-2010 ritmuri de creștere superioare nivelului de 8.0 la sută. Sporirea volumului producției industriale va contribui la substituirea treptată a importurilor, ceea ce va conduce la o diminuare a deficitului balanței comerciale. Corespunzător, pentru perioada de referință este prognozat un ritm moderat de creștere a importului cu 8.0 la sută în 2005, cu 7.0 și 6.0 la sută – în anii 2006-2007. Astfel, conform indicatorilor comerțului exterior, se estimează o reducere treptată a deficitului balanței comerciale în raport cu PIB de la 26.4 la sută în anul 2005 pînă la 24.7 la sută în anul 2007. Aceeași dinamică se va menține pînă în anul 2010.

Menținerea ritmurilor de creștere economică va fi asigurată prin majorarea volumului de investiții în

capital fix, fiind prevăzute ritmuri superioare de creștere comparativ cu cele ale PIB: investițiile capitale vor atinge un nivel estimat de majorare, în termeni reali, cu 10.0 la sută în anul 2005 și cu 9.0 la sută – în perioada 2006-2007.

Pentru perioada de dezvoltare pe termen mediu (2005-2010), sarcina de bază constă în ameliorarea considerabilă a mediului investițional, în scopul creării condițiilor de creștere accelerată a investițiilor private interne și străine. Obiectivele primordiale ale politicii statului în acest domeniu sînt susținerea stabilității macroeconomice și promovarea reformelor sectorului public și a cadrului regulatoriu.

Printre acțiunile prioritare, cu tangență la funcționarea sistemului financiar, menționăm următoarele: dezvoltarea infrastructurii regionale, în scopul ameliorării activității investiționale la nivel regional; susținerea dezvoltării pieței financiare sub aspect instituțional și de infrastructură pentru consolidarea rolului sectorului financiar în mobilizarea și circulația resurselor investiționale, precum și reducerea riscurilor investiționale;

elaborarea instrumentelor și mecanismelor de stimulare a băncilor pentru acordarea creditelor pe termen lung, precum și pentru atragerea economiilor populației, inclusiv a transferurilor angajaților de peste hotare, în activitatea investițională.

Creșterea economică va fi însoțită de o participare mai largă a forței de muncă în sectorul de producție și prestări servicii, contribuind astfel la sporirea rolului veniturilor sub formă de salariu în reducerea sărăciei. Măsurile care vor fi întreprinse în acest context de Guvern în perioada de referință sînt: perfecționarea sistemului de protecție socială a șomerilor și crearea sistemului informațional al pieței muncii.

2.1.2. Reducerea ratei inflației

Diminuarea nivelului inflației și menținerea stabilității monedei naționale constituie obiectivele principale în asigurarea unei creșteri economice durabile. Aceste obiective se preconizează a fi atinse prin aplicarea instrumentelor politicilor monetare, creditare, fiscale și investiționale, urmărind scopul de a stimula procesele investiționale și de a majora ritmurile de creștere economică.

Printre cei mai importanți factori ce determină inflația în Republica Moldova pot fi menționați: modificarea prețurilor stabilite pe cale administrativă (la energia electrică, gazele naturale, combustibil etc.); măsurile cu caracter bugetar-fiscal (modificarea cotelor impozitelor și a mărimilor taxelor); modificarea cursului de schimb al monedei naționale; creșterea veniturilor populației (în special, drept rezultat al transferurilor valutei străine provenite din munca prestată în străinătate de către cetățenii Republicii Moldova); factorul monetar-creditar. În scopul reducerii nivelului inflației, vor fi promovate următoarele politici:

politica bugetar-fiscală antiinflaționistă, prin intermediul căreia se vor obține proporțiile optime în fluxurile bănești, controlate de către stat, inclusiv prin menținerea excedentului bugetar (primar);

politica monetară antiinflaționistă, ce prevede volume adecvate situației economiei naționale ale masei monetare, creditelor în economie și numerarului în circulație;

politica structurală antiinflaționistă, realizată prin:

a) corelarea ritmurilor de creștere a salariului mediu pe economie cu ritmurile de creștere a productivității muncii în economia națională, b) aplicarea instrumentelor financiare de tranziție de la piața de consum la piața de acumulări, c) indexarea pensiilor cu ritmurile preconizate ale creșterii anuale a salariului mediu pe economie și rata inflației.

2.1.3. Stabilizarea monedei naționale

Pentru atenuarea impactului asupra cursului de schimb al monedei naționale, vor fi întreprinse acțiuni concrete, în scopul creării unui climat investițional favorabil ce ar permite atragerea investițiilor străine și direcționarea surselor provenite din munca prestată în străinătate de către cetățenii Republicii Moldova în sectorul real al economiei, inclusiv în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii.

[Pct.2.1.3 modificat prin [Hot.Guv. nr.56 din 22.01.2007](#), în vigoare 02.02.2007

2.1.4. Eficientizarea politicilor de echilibrare a balanței de plăți a statului

Aceste politici vor fi orientate spre:

reducerea deficitului contului curent (pînă la 5.0 la sută în raport cu PIB);

raționalizarea structurii importurilor și stimularea dezvoltării sectorului de producere (de bunuri și servicii) ca bază de sporire a exporturilor, urmărind alinierea producției naționale la standardele europene de calitate; susținerea și încurajarea activităților de marketing spre extinderea și diversificarea piețelor de desfacere;

stimularea activă a procesului inovațional;

atragera fluxurilor de remitențe ale cetățenilor ce lucrează peste hotare spre investire productivă sau acumulare de economii în bănci;

onorarea, în măsura posibilității, a angajamentelor externe contractate, raționalizarea condițiilor de contractare a celor noi, depunerea eforturilor întru restructurarea datoriilor externe istorice;

liberalizarea treptată a mișcărilor de capital;

încurajarea dezvoltării activității burselor, atît de bunuri, cît și a celor de valori mobiliare (piețele primară și secundară);

utilizarea eficientă a asistenței tehnice și financiare străine;

implementarea standardelor internaționale (europene) de evidență și statistică.

2.2. Politica bugetar-fiscală

2.2.1. Politica fiscală

În perioada 2005-2010 politica fiscală va fi orientată spre obținerea unor performanțe în vederea asigurării unui climat antreprenorial favorabil, stabilității și previzibilității veniturilor la buget. În acest context, principalele obiective ale politicii fiscale în sectorul financiar vor fi strict corelate cu obiectivele trasate în Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, aprobat anual de Guvern. În acest context, obiectivele generale sînt:

atingerea unui nivel optim al presiunii fiscale și extinderea bazei de impozitare;

asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale;

codificarea și perfecționarea (simplificarea) în continuare a legislației fiscale;

stimularea activității economice, în special prin încurajarea dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, atragerea investițiilor atît străine, cît și a celor autohtone în economia națională, crearea noilor locuri de muncă etc.;

armonizarea legislației fiscale cu cea a Uniunii Europene.

În scopul stimulării activității economice, Guvernul va întreprinde și în continuare măsuri pentru asigurarea unui climat antreprenorial favorabil. Acestea prevăd următoarele:

păstrarea facilităților fiscale stabilite la plata impozitului pe venit pentru investitori, agenții economici ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, prevăzute de legislația fiscală;

perfecționarea (simplificarea) procedurilor de administrare a facilităților menționate.

În special, obiectivele menționate mai sus privind sectorul financiar se vor atinge prin acceptarea celor mai importante scutiri acordate instituțiilor financiare:

deducerea defalcărilor de reduceri pentru pierderi de credite (în fondul de risc), precum și a vărsămintelor obligatorii anuale, contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, la calcularea impozitului pe venit;

scutirea, în mărime de 100.0 la sută de impozitul pe venit, a veniturilor obținute de băncile comerciale din creditele acordate pe un termen de peste 3 ani și în proporție de 50.0 la sută – pe veniturile obținute din creditele pe un termen de la 2 la 3 ani;

scutirea de impozitul pe venit, pînă la 1 ianuarie 2010, a dobînzilor persoanelor fizice, obținute de la depozitele bancare, valorile mobiliare, care sînt instrumente ale pieței monetare, cum ar fi certificatele bancare de depozit și cambiile bancare, și de la depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor, amplasate pe teritoriul republicii, precum și dobînzile de la valorile mobiliare de stat și valorile mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei;

scutirea de TVA a serviciilor financiare.

2.2.2. Principalele obiective ale politicii bugetare pe termen mediu

Obiectivele politicii bugetare vizează următoarele:

ajustarea în continuare a serviciilor publice la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget și obținerea unei stabilități bugetare;

optimizarea priorității cheltuielilor publice și reconsiderarea politicii sociale prin asigurarea protecției sociale pe baza unor măsuri focalizate spre cele mai defavorizate categorii ale populației;

aplicarea în continuare a modului de programare bugetară prin fundamentarea bugetului și alocarea fondurilor publice pe bază de programe. Programele vor fi elaborate în sectoare prioritare, înglobând obiective de performanță și impactul acestora asupra creșterii economice și nivelului de viață al populației.

Guvernul va stabili un control strict asupra cheltuielilor prin îmbunătățirea managementului cheltuielilor, optimizarea numărului de personal, lichidarea instituțiilor cu activitate ineficientă, implementarea unor noi forme (alternative) de prestare a serviciilor cu costuri mai mici, externalizarea serviciilor, posibilitatea utilizării noilor tehnologii, identificarea unor servicii de o calitate mai înaltă.

Ținând cont de impactul direct asupra nivelului de trai, în domeniul cheltuielilor publice, în următorii ani se va acorda o importanță sporită transferurilor sociale către populație și cheltuielilor de salarizare.

Alocarea resurselor pe sectoare se va efectua în baza analizei programelor sectoriale de cheltuieli, cu luarea în considerare a factorilor de influență strategică asupra dezvoltării sectoarelor, precum și a rezervelor de eficientizare a cheltuielilor în unele sectoare, identificate de analizele Cadrului de Cheltuieli pe Termen Mediu.

În scopul atingerii unei transparențe bugetare mai largi, se va promova politica de integrare a tranzacțiilor în cadrul bugetului. Ca rezultat, bugetul de stat, pe lângă veniturile și cheltuielile tradiționale, va include fondurile și mijloacele speciale, precum și proiectele investiționale cu finanțare externă.

2.2.3. Gestionarea datoriei

Această sferă prevede:

colaborarea activă și permanentă cu instituțiile financiare internaționale. În cazul semnării programului susținut de FMI, se va pregăti baza pentru restructurarea datoriei externe;

continuarea negocierilor cu Banca Mondială în scopul refinanțării creditelor, obținute de la BIRD în condiții comerciale în credite cu condiții concesionale;

continuarea politicii de abținere de la emiterea garanțiilor de stat pentru împrumuturile interne și externe;

continuarea negocierilor cu întreprinderile ce au beneficiat de împrumuturi garantate de stat în trecut și nu și-au onorat obligațiunile vizînd restabilirea la buget a mijloacelor sustrate pentru onorarea garanțiilor de stat, inclusiv prin intermediul Consiliului Creditorilor;

lărgirea spectrului de instrumente financiare utilizate, în special obligațiunile de stat cu termenul de circulație de pînă la 5 ani. Utilizarea obligațiunilor de stat pe termen lung, în scopul realizării politicii bugetare, va conduce la crearea unei piețe interne stabile de instrumente financiare, pe care ratele dobînzilor se vor stabili în condițiile pieței și vor servi drept împrumuturi pe diverse termene;

diminuarea datoriei de stat interne față de Banca Națională a Moldovei.

III. POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ A BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI. CONSOLIDAREA SISTEMULUI BANCAR

3.1. Strategia politicii monetare și valutare a Băncii Naționale a Moldovei în perioada 2005-2010

Politica monetară și valutară, ca parte componentă a politicii economice a statului, poate fi definită ca un ansamblu al acțiunilor întreprinse de Banca Națională a Moldovei în vederea creării unor condiții monetare favorabile pentru menținerea stabilității macroeconomice și încurajarea creșterii economice durabile. Astfel, scopurile politicii monetare și valutare a Băncii Naționale a Moldovei sînt trasate prin

coordonare cu politicile bugetar-fiscală și instituțională ale Guvernului, contribuind la asigurarea unei dezvoltări economice susținute.

Conform [Cadrului de Cheltuieli pe Termen Mediu pe anii 2005-2007](#), [Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei pe anii 2004-2006](#), scopurile principale ale politicii macroeconomice ale statului pe termen mediu și lung le constituie creșterea economică durabilă și majorarea nivelului de trai al populației. Elaborînd și implementînd politica monetară și valutară în cadrul politicii economice unice a statului, Banca Națională a Moldovei reiese din necesitatea creării unor condiții favorabile pentru atingerea obiectivelor propuse.

Una din aceste condiții este stabilitatea monedei naționale, ceea ce presupune o dinamică controlabilă și prognozabilă a nivelului prețurilor și lipsa fluctuațiilor bruște și neprevăzute ale cursului de schimb al monedei naționale față de alte valute. Realizarea stabilității monedei naționale va contribui la reducerea incertitudinilor și a riscurilor în procesul de adoptare a deciziilor în domeniul investițional, consolidarea încrederii populației în sistemul financiar al statului, implementarea mai eficientă a reformelor sociale. Este cert faptul că stabilizarea dinamicii prețurilor în perspectivă de lungă durată va conduce la creșterea bunăstării economice și a potențialului de dezvoltare a economiei naționale. Astfel, luînd în considerare orientările politicii social-economice și a celei externe a Republicii Moldova spre apropierea nivelului de dezvoltare și a standardelor de trai de cele înregistrate în țările dezvoltate, a cursului primordial de integrare în Uniunea Europeană, Banca Națională a Moldovei stabilește drept scop final al politicii monetare pentru perioada trasată reducerea nivelului inflației și menținerea ei la un nivel jos, acceptabil pentru creșterea economică durabilă.

Experiența Băncii Naționale a Moldovei demonstrează că, pentru atingerea și menținerea stabilității macroeconomice, Banca trebuie să țină cont de o multitudine de circumstanțe în cadrul cărora evoluează politicile și instituțiile financiare. Aceste circumstanțe și evoluția rapidă a pieței financiare impune Banca Națională a Moldovei, pe lîngă urmărirea obiectivului principal, să atragă atenția asupra unor obiective adiționale și să analizeze importanța lor pentru atingerea și menținerea stabilității macroeconomice.

În acest sens, Banca Națională a Moldovei își rezervă dreptul de a se călăuzi în deciziile privind politica monetară și valutară de un indicator sintetic al inflației, bazat pe indicii prețurilor de consum, și anume inflația de bază, care ar reflecta creșterea prețurilor cauzată nemijlocit de factorii monetari și ar exclude variațiile de scurtă durată ale prețurilor de consum din motive ce nu țin de activitatea Băncii, cum sînt: șocurile provocate de modificarea prețurilor la resurse energetice, deciziile administrative de modificare a tarifelor la servicii, efecte ale sezonității prețurilor la produsele agroalimentare (legume și fructe) etc.

O altă sarcină a politicii monetare și valutare în perioada vizată este accentuarea rolului politicii ratelor dobînzilor a Băncii Naționale a Moldovei la formarea condițiilor pieței monetare a Republicii Moldova.

Reieșind din caracterul transparent al economiei, precum și luînd în considerare sensibilitatea ei înaltă la influența factorilor economici externi, un rol important în cadrul politicii monetare și valutare îl va deține cursul de schimb al monedei naționale. Stabilind un regim de flotare liberă, Banca Națională a Moldovei își rezervă dreptul de a efectua intervenții valutare în cazul necesității de a atenua fluctuațiile excesive ale cursului valutar. Totodată, politica monetară și valutară a Băncii Naționale a Moldovei în anii 2005-2010 va fi promovată ținînd cont de necesitatea reducerii nivelului inflației și stabilizării prețurilor.

În contextul celor expuse, realizarea sarcinilor ce țin de implementarea politicii monetare și valutare se va efectua cu luarea în considerare a următorilor factori:

dependența Republicii Moldovei de factorii externi, precum sînt conjunctura economică pe piețele internaționale la produsele petroliere și resursele energetice, dezvoltarea macroeconomică a țărilor-partenere ale Republicii Moldova, dinamica prețurilor pe piețele internaționale la produsele similare celor exportate din țară;

intensitatea afluxului remitențelor din munca cetățenilor peste hotare;

indicatorii bugetului de stat;

dinamica dezvoltării sectorului bancar;

rezultatele implementării reformelor în sectorul real al economiei.

De menționat că realizarea obiectivului principal al politicii monetare și valutare pe termen mediu și lung va fi posibilă prin susținerea consecventă a restructurării economiei naționale. De asemenea, eficiența politicii monetare și valutare pe termen lung depinde de realizarea consecventă a tuturor obiectivelor macroeconomice, perfecționarea cadrului legal și instituțional. Pe lângă aceasta, autonomia Băncii Naționale a Moldovei este un factor important pentru susținerea credibilității ce servește drept precondiție pentru eficientizarea politicii monetare și valutare.

Dat fiind faptul că integrarea europeană este, cu referință la Republica Moldova, obiectivul fundamental al dezvoltării, se impune implementarea consecventă a modelului de dezvoltare economică prin armonizarea treptată a legislației naționale cu cea europeană în toate domeniile, inclusiv în sistemul vamal, bancar, fiscal, juridic și social. Astfel, activitatea Băncii Naționale a Moldovei în vederea reducerii inflației, menținerii stabilității sistemului bancar trebuie să prezinte priorități clare pentru anii 2005-2010. În acest sens, Banca Națională a Moldovei se va conforma la standardele Uniunii Europene în definitivarea cadrului de promovare a politicii monetare și valutare. În special, Banca Națională a Moldovei consideră necesară o corespundere dintre definirea obiectivului principal al politicii monetare și valutare a Băncii Naționale a Moldovei și a obiectivului principal al Băncii Centrale Europene. Astfel, va fi posibilă modificarea [Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei](#) cu specificarea obiectivului principal al Băncii – menținerea stabilității prețurilor. În acest sens, va continua conlucrarea cu Guvernul în vederea convergenței politicilor promovate.

Din cele expuse rezultă că politica monetară și valutară a Băncii Naționale a Moldovei pentru anii 2005-2010 își va păstra caracterul prudent, urmărind majorarea gradului de monetizare a economiei, care va fi susținută de stabilizarea încrederii în moneda națională, de consolidarea în continuare a sistemului bancar în contextul creșterii reale a PIB.

Instrumentele politicii monetare

Opțiunile strategice care stau la baza Strategiei politicii monetare și valutare în perioada 2005-2010 se vor realiza prin aplicarea flexibilă a setului instrumentarului monetar.

Banca Națională a Moldovei va menține caracterul prudent al politicii ratelor dobânzilor, ținând cont de dinamica proceselor inflaționiste, de conjunctura pieței monetare și valutare, de indicatorii macroeconomici. În vederea promovării continue eficiente a politicii ratelor, Banca va utiliza metoda coridorului ratelor dobânzilor.

Banca Națională a Moldovei va continua determinarea ratei dobânzii pentru creditele pe termen lung, care va fi utilizată la deservirea creditelor acordate anterior de către Bancă.

Politica monetară și valutară va fi orientată spre menținerea lichidităților din sistemul bancar la un nivel optimal, utilizând, în funcție de evoluția macroeconomică și de situația pe piața monetară, atât instrumente de sterilizare a excesului de lichiditate, cât și instrumente de injectare a lichidității. În acest scop, Banca va diversifica instrumentarul, armonizându-l cu cel al Băncii Centrale Europene și, pe lângă instrumentele deja utilizate (operațiunile de piață deschisă, acceptarea de depozite de la bănci, rezervele obligatorii, facilitățile de lombard, creditele/depozitele overnight), va emite certificatele Băncii Naționale a Moldovei, care vor favoriza sterilizări mai eficiente ale excesului de lichiditate din sistemul bancar.

După implementarea Sistemului Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă, Banca Națională a Moldovei va introduce mecanismul creditului "intraday", continuând, totodată, utilizarea facilităților permanente – credite/depozite overnight. Banca va utiliza preponderent operațiunile de piață deschisă în gestionarea lichidității, în detrimentul instrumentelor de natură mai pronunțat administrativă (rezervele obligatorii), va continua diminuarea treptată a normei rezervelor obligatorii, ținând cont de indicatorii macroeconomici și agregatele monetare.

Relațiile dintre Banca Națională a Moldovei și Guvern

În anii 2005-2010 Banca Națională a Moldovei va continua reperfectarea împrumuturilor acordate anterior statului, în condițiile asigurării acestora cu valori mobiliare de stat la rata pieței și va accepta reemisiunea ulterioară de către Ministerul Finanțelor a valorilor mobiliare de stat (la rata dobânzii de piață), transmise anterior Băncii Naționale a Moldovei contra împrumuturi contractate de Guvern în anii

precedenți.

În vederea dezvoltării continue a pieței valorilor mobiliare de stat, Banca Națională a Moldovei, ca agent fiscal al statului, în colaborare cu Ministerul Finanțelor, va contribui la:

plasarea valorilor mobiliare de stat dematerializate prin desfășurarea licitațiilor de vânzare a acestora pe piața primară, acordarea asistenței de marketing și a serviciilor de depozitar pentru valorile mobiliare emise;

promovarea unei politici orientate spre stimularea evoluției pieței, în limite ce nu ar putea afecta starea în ansamblu a bugetului de stat, încurajarea participanților pieței valorilor mobiliare pentru eficientizarea activității pe această piață, raționalizarea politicii emisionale prin emiterea titlurilor de stat pe termen lung, inclusiv în scopul finanțării proiectelor investiționale în economia națională.

Banca Națională a Moldovei, în colaborare cu Ministerul Finanțelor și Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, va întreprinde măsuri de rigoare pentru o dezvoltare mai vastă a pieței secundare a valorilor mobiliare de stat, prin lărgirea și diversificarea bazei de investitori, comercializarea valorilor mobiliare de stat cu termenul de circulație mai mare de un an și la Bursa de Valori.

Contribuirea la ameliorarea mediului de afaceri

În scopul ameliorării mediului de afaceri, Banca Națională a Moldovei va contribui și în continuare la diminuarea ratelor dobânzilor promovate de către bănci, atât la depozite, cât și la credite, prin următoarele acțiuni:

realizarea și menținerea stabilității monedei naționale prin stabilirea condițiilor pieței monetare, de credit și valutare;

asigurarea lichidității suficiente în sectorul bancar;

promovarea politicii ratelor la instrumentele monetare aplicate de Bancă la un nivel adecvat situației pe piața financiară;

promovarea în continuare a politicii de consolidare și de creștere a gradului de credibilitate în sistemul bancar, prin întreprinderea măsurilor orientate spre:

a) diminuarea riscurilor aferente operațiunilor active ale băncilor;

b) sporirea gradului de acoperire a acestui risc cu capital propriu;

c) dezvoltarea sistemului de control intern;

d) ridicarea nivelului de dezvăluire de către băncile comerciale a informației ce ține de activitatea sa.

Pentru atingerea obiectivelor trasate, în scopul majorării investițiilor în economia națională și diminuării prețului creditelor bancare, Guvernul va întreprinde următoarele acțiuni:

promovarea în continuare a politicii de macrostabilizare în vederea realizării cu succes a reformelor structurale, contribuirea la creșterea ratingului țării, ceea ce va conduce la reducerea costului investițiilor străine atrase de bănci;

în comun cu Banca Națională a Moldovei, va promova un dialog permanent cu instituțiile financiare internaționale (FMI, BIRD, UE, BERD) în vederea stabilirii unui parteneriat real și al unui climat de încredere;

adoptarea de măsuri în vederea diminuării treptate a datoriei interne a statului față de Banca Națională a Moldovei.

Avînd în vedere că expansiunea numerarului în masa monetară creează așteptări inflaționiste și poate perturba piața valutară, precum și în scopul dezhădăcinării economiei tenebre, Banca Națională a Moldovei, în colaborare cu Guvernul, va întreprinde măsuri de restrîngere a numerarului în circulație, printre care menționăm următoarele:

perfecționarea cadrului legislativ în vederea restrîngerii utilizării numerarului în tranzacții;

implementarea și asigurarea aplicării în continuare a instrumentelor și modalităților de plată fără numerar în toate domeniile economiei naționale.

Banca Națională a Moldovei, în comun cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și alte organe de stat, va contribui la lărgirea spectrului de instrumente ale pieței financiare. În acest sens, utilizînd asistența tehnică a programului "FIRST Initiative", va fi îmbunătățit cadrul legislativ în vederea emiterii

instrumentelor pieței monetare, cum sînt certificatele bancare de depozit și cambiile bancare.

Politica valutară

Prin promovarea politicii valutare Banca Națională a Moldovei preconizează și în continuare flotarea liberă a monedei naționale și stabilirea cursului valutar oficial de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA în baza cursurilor valutare preponderente pe piața valutară.

În cazul majorării esențiale a ponderii monedei euro în rulajul total al pieței valutare, Banca Națională a Moldovei va modifica metodologia de stabilire a cursului oficial de schimb al leului moldovenesc față de euro. Ca urmare, Banca Națională a Moldovei preconizează trecerea de la determinarea cursului oficial al leului moldovenesc față de euro prin cros-cursul față de dolarul SUA cotate pe piața internațională la stabilirea cursului oficial al leului moldovenesc față de euro, reieșind din cotațiile băncilor comerciale pe piața intra și interbancară din Republica Moldova.

Banca Națională a Moldovei își rezervă dreptul de a efectua intervenții valutare în cazul necesității de a atenua fluctuațiile excesive ale cursului valutar. În calitate de instrumente ale politicii valutare vor fi utilizate în continuare cumpărările directe de valută străină și operațiunile valutare de tip swap valutar, tranzacții forward.

În acest context, politica monetară și valutară a Băncii Naționale a Moldovei va fi direcționată spre căutarea unui echilibru între emisiunea monetară și stabilitatea relativă a monedei naționale, ceea ce nu va afecta atingerea obiectivului său principal.

În cadrul implementării politicii valutare, Banca Națională a Moldovei va tinde spre menținerea rezervelor valutare internaționale la un nivel acceptabil pentru acoperirea a cel puțin trei luni de import și va continua alocarea activelor sale valutare în instrumente investiționale care corespund criteriilor de siguranță și lichiditate.

În sensul perfecționării cadrului legal în domeniul reglementării valutare pe teritoriul Republicii Moldova se preconizează ajustarea legislației în domeniul valutar la legislația Uniunii Europene. Totodată, în funcție de politica monetară și valutară, situația economică a țării, inclusiv evoluția indicatorilor macroeconomici, se planifică liberalizarea treptată a unor operațiuni ce țin de transferul de capital din Republica Moldova.

3.2. Consolidarea sistemului bancar

3.2.1. Politica statului privind dezvoltarea durabilă a sistemului bancar în perioada 2005-2010

Scopul principal urmărit prin politica și acțiunile statului în domeniul vizat este perfecționarea în continuare a modului de funcționare a băncilor, ceea ce va asigura creșterea gradului de siguranță în activitatea acestora, precum și va spori capacitatea băncilor de a satisface necesitățile economiei naționale și ale persoanelor fizice în servicii bancare.

Pentru realizarea numitului scop, vor fi stimulate acțiunile orientate spre consolidarea sistemului bancar, care, la rîndul său, va fi promovată și în cadrul fiecărei bănci în parte. Proprietarii și administrația băncilor vor stabili și întreprinde măsuri în vederea diminuării riscurilor aferente operațiunilor active ale băncilor, sporirea gradului de acoperire a acestui risc cu capital propriu, perfecționarea metodelor de dirijare a activelor și pasivelor, dezvoltarea sistemului de control intern și perfecționarea modului de activitate a organelor de conducere.

În cadrul sistemului bancar va fi susținut procesul de consolidare prin limitarea sau suspendarea activităților băncilor problematice privind atragerea depozitelor de pe piața financiară, creînd astfel condiții favorabile pentru concentrarea mijloacelor temporar libere, disponibile pe piață, în băncile care își desfășoară activitatea cu un grad comparativ mai înalt de prudență. De asemenea, vor fi susținute procesele de fuziune și asociere a băncilor, care vor decide astfel să-și majoreze capacitatea de competitivitate pe piață. Vor fi retrase autorizațiile de la băncile care admit în activitatea sa abateri de la prevederile legislației și actelor normative bancare, fapt ce conduce sau poate conduce la înregistrarea pierderilor și reducerea substanțială sau totală a capitalului. În același timp, vor fi menținute cerințe efective de prudență față de procesul de autorizare a băncilor noi, astfel urmărindu-se scopul de a înființa numai acele bănci noi care, la momentul autorizării, sînt lipsite de condiții prealabile pentru

aparitiia problemelor pe viitor.

Activitatea băncilor străine pe piața serviciilor bancare din Republica Moldova și experiența acumulată de către acestea vor contribui la îmbogățirea cu noi cunoștințe a băncilor autohtone și, ca rezultat, la promovarea în continuare a unui sector bancar puternic și competitiv. În acest scop, vor fi susținute investițiile strategice din străinătate, care vor stimula consolidarea în continuare a sistemului bancar autohton.

Pentru încurajarea acordării creditelor, precum și în scopul reducerii riscurilor băncilor în activitatea de creditare vor fi oportune: crearea birourilor de credit care vor acumula și vor face disponibile informațiile privind istoria creditară a agenților economici și care se vor afla în gestiunea utilizatorilor acestor birouri; crearea unui centru informațional cu un statut bine definit, centru care va acumula baza informațională referitor la întreprinderile înregistrate, activitatea desfășurată, poziția lor fiscală, imobilul gajat, litigiile în care este antrenat, inclusiv fiscale etc.; accelerarea implementării unui registru centralizat și computerizat al gajului, astfel încât toți notarii să fie apti să înregistreze gajul, iar băncile – să consulte registrul în cauză; crearea unui registru public de raportare financiară accesibil pentru investitori, publicul larg și organele de stat interesate.

Avînd drept scop diminuarea riscurilor operațiunilor active ale băncilor și oferirea pe piață a unor produse de importanță socială majoră și cu un grad sporit de risc, se vor întreprinde măsuri orientate spre optimizarea impozitării băncilor prin:

crearea condițiilor legale pentru a permite deducerea defalcărilor de reduceri pentru pierderi la active, altele decît creditele, precum și pentru acoperirea riscului de piață și de țară aferent activității băncilor comerciale pe plan internațional;

extinderea metodei de calculare în timp util a TVA asupra obiectului gajat vîndut.

Funcționarea eficientă a sistemului de garantare a depozitelor va conduce la creșterea încrederii în sistemul bancar, la micșorarea costurilor serviciilor bancare, la majorarea resurselor financiare ale băncilor, care, ulterior, vor putea fi investite de către acestea pe termen lung. Băncile vor promova politicile sale interne cu scopul de a determina și a menține baza de date necesare pentru transferul mijloacelor în Fondul de garantare a depozitelor.

Sistemul bancar se va dezvolta în conformitate cu standardele general acceptate, elaborate de organisme financiare internaționale, specializate în acest domeniu, inclusiv standardele stabilite de Directivele Uniunii Europene, Comitetul Basel pentru supraveghere bancară eficientă.

Ținînd cont de dezvoltarea rapidă a sistemului bancar și de necesitatea implementării în continuare a standardelor general acceptate, vor fi susținute eforturile depuse în vederea funcționării Centrului de instruire pe lîngă Asociația Băncilor din Moldova, care va organiza cursuri cu tematici financiar-bancare pentru perfecționarea specialiștilor din sistemul bancar.

3.2.2. Direcțiile principale de dezvoltare a sistemului bancar

În scopul menținerii stabilității și consolidării sistemului bancar, Banca Națională a Moldovei și Guvernul vor promova în continuare politica de stimulare a dezvoltării prudente a sistemului bancar prin direcțiile strategice expuse în cele ce urmează.

Cadrul legal

Vor fi întreprinse următoarele măsuri orientate spre perfecționarea legislației în vigoare, aferentă activității băncilor, privind ajustarea acesteia la principiile internaționale:

modificarea legislației bancare, în scopul obținerii unei informații suficiente privind acționarii băncilor și proprietarii lor, pentru a stabili influența acestora asupra activității băncii;

modificarea [Legii cu privire la societățile pe acțiuni](#), în scopul stabilirii clare a responsabilității pentru aplicarea obligațiunilor companiilor ce prezintă rapoarte financiare, precum și în scopul promovării principiilor de guvernare corporativă, în conformitate cu principiile general acceptate pe plan internațional;

modernizarea legislației în domeniul contabilității, raportării financiare și auditului, în conformitate cu practicile internaționale, inclusiv cu Directivele Uniunii Europene.

Capitalul

Consolidarea sistemului bancar are o importanță majoră în asigurarea funcționării stabile a economiei naționale. Ținând cont de aceasta, Banca Națională a Moldovei depune eforturi orientate spre sporirea stabilității băncilor din republică prin majorarea exigențelor față de capitalul minim necesar. Necesitatea majorării acestor exigențe este condiționată de un șir de factori expuși în cele ce urmează, care rezultă din rolul pe care îl are capitalul în activitatea băncilor.

Pentru ca băncile autohtone să fie competitive pe plan internațional, este oportună majorarea cerinței față de capitalul minim necesar în atare mod, încât capitalul acestora să fie comparabil cu cerințele existente în majoritatea statelor europene.

De investirea băncilor cu capital depinde în mod direct și stabilitatea financiară a acestora, deoarece mărimea capitalului determină abilitatea băncii de a amortiza influența negativă a riscurilor la care este supusă permanent banca și de a menține, totodată, capacitatea de plată față de deponenți și creditori. Acesta este un factor deosebit de important în condițiile economiei în perioada de tranziție, dependentă în mare măsură de fluctuațiile economice externe, riscul insolvabilității fiind cu mult mai înalt la băncile cu un grad redus de capitalizare.

Ținând cont de cele menționate, precum și de prevederile Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 20 martie 2000 privind accesul la activitatea instituțiilor de credit și exercițiul acestora, conform cărora capitalul inițial al băncilor trebuie să constituie 5 mil.euro, au fost depuse eforturi orientate spre consolidarea sistemului bancar din republică prin majorarea exigențelor față de capitalul minim necesar pînă la 50 mil.lei. Băncile își vor majora eșalonat capitalul pînă la finele anului 2005, în funcție de categoria autorizației deținute. Banca Națională a Moldovei va determina și în continuare necesitatea majorării cerinței față de capitalul băncilor în vederea sporirii gradului de stabilitate și solvabilitate a sistemului bancar. În această ordine de idei menționăm următoarele.

Exigențele privind mărimea minimă a valorii absolute a capitalului, precum și a suficienței capitalului ponderat la risc, vor continua să se considere instrumente importante de promovare a procesului de consolidare a sistemului bancar.

La înaintarea noilor cerințe față de structura capitalului băncilor, precum și a exigențelor față de mărimea absolută a capitalului și suficiența capitalului ponderat la risc, se va lua în considerare practica general acceptată în acest domeniu.

În scopul întăririi disciplinei de piață va fi promovată practica privind dezvăluirea informațiilor aferente proprietarilor băncilor.

Acțiunile băncilor privind asocierea și fuziunea acestora vor fi susținute în cazul în care nu vor exista premise pentru apariția băncilor neviabile și a pericolului monopolizării pieței serviciilor bancare.

Va fi stimulată atragerea investitorilor strategici din străinătate, ceea ce va contribui la consolidarea în continuare a sistemului bancar autohton prin transferul cunoștințelor de domeniu băncilor autohtone.

Activele

Se vor depune și în continuare eforturi pentru diminuarea riscurilor aferente activelor băncilor, inclusiv spre diversificarea acestora, crearea provizioanelor adecvate pentru acoperirea riscurilor aferente creditelor.

Se vor stabili și în continuare limite maxime. Limitele maxime existente ale exigențelor privind expunerile la riscurile aferente acordurilor încheiate cu persoanele afiliate, precum și la acordarea creditelor "mari", se vor menține și pe viitor, luînd în considerare practica internațională general acceptată.

Se va examina posibilitatea extinderii cerințelor privind formarea provizioanelor la alte tipuri de active, altele decît creditele, inclusiv la investiții în alte entități nebankare, precum și la angajamentele extrabilanțiere, stabilind modul de formare a acestor provizioane similar celui care există pentru formarea provizioanelor la riscurile creditare.

Se vor căuta posibilități în vederea formării de către băncile comerciale a rezervelor deductibile pentru acoperirea riscului de piață și de țară aferent activității acestora pe plan internațional. Băncile

comerciale vor continua să perfecționeze sistemele de control intern în vederea asigurării de către acestea a minimizării riscurilor menționate.

Managementul

Avînd în vedere influența considerabilă a proprietarilor asupra politicii băncii, se vor permite și în continuare transferurile prin tranzacții ale cotelor substanțiale din capitalul băncilor numai către persoanele care, reieșind din situația sa financiară și activitatea din trecut, pot fi considerate suficient de capabile de a-și conduce afacerile eficient și prudent.

Vor fi promovate politicile privind identificarea proprietarilor care exercită o influență considerabilă asupra managementului și activității băncii, în vederea determinării structurii proprietarilor și surselor mijloacelor vărsate în capitalul băncii. Va fi supravegheată desfășurarea unei eventuale activități în comun a persoanelor care dețin cote substanțiale în capitalul băncilor.

Vor fi menținute și perfecționate în continuare criteriile față de calificarea, experiența și integritatea morală ale administratorilor băncilor comerciale necesare pentru a conduce eficient și prudent afacerile băncii.

Sistemele de control intern (controale organizatorice și administrative, metode de dirijare, separarea funcțiilor și obligațiilor, procedee de autorizare și aprobare, procedee de ținere a evidenței etc.) vor fi dezvoltate în continuare. Va fi verificată existența și realizarea procedurilor de stabilire a activității în comun a debitorilor și proprietarilor băncii pentru a minimiza riscurile aferente activității de creditare.

Veniturile, lichiditatea

Se va considera în continuare un aspect important al situației financiare a băncii capacitatea acesteia de a genera regulat, prin activitatea sa prudentă, venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor curente ale băncii și asigurarea dezvoltării eficiente a acesteia pe viitor.

Va fi promovată creșterea ponderii activelor generatoare de venituri. Capitalizarea veniturilor nete va fi considerată o practică adecvată îndeosebi în situațiile cînd banca nu dispune de capital suficient pentru a corespunde nivelului de autorizație pe care o deține.

Se va considera o practică pozitivă existența în bănci a unei strategii privind administrarea activelor lichide, în scopul asigurării unei atare capacități a băncilor care ar satisface cererile la termen și fără pierderi, precum și exigențele normative privind lichiditățile disponibile. Administrarea lichidităților se va baza pe existența sistemelor interne de planificare a fluxurilor de mijloace bănești și de schimb operativ de informații.

Față de băncile ale căror active sînt excesiv de riscante sau nu sînt suficient de capitalizate, vor fi înaintate exigențe adiționale privind lichiditățile disponibile.

Se va considera o practică inadecvată existența în bănci a lichidităților excesive care nu generează venituri sau generează venituri relativ mici.

Sensibilitatea la riscul pieței

Ținînd cont de faptul că băncile sînt implicate în tranzacții internaționale, în special cu agenții economici din țările cu economia în curs de tranziție, pe viitor vor fi perfecționate procedurile de control intern în vederea perfecționării metodelor de dirijare a riscului țării, în scopul minimizării impactului negativ al situațiilor de criză din alte țări asupra stabilității sistemului bancar autohton.

Pentru gestionarea eficientă a riscului asociat cu activitățile băncilor pe piața internă și cea internațională, acestea trebuie să dispună de sisteme sigure de stabilire și clasificare a volumului și naturii expunerii. În vederea majorării capacității băncii de a dirija eficient expunerile sale la riscurile implicate, vor fi promovate următoarele:

încurajarea existenței în băncile comerciale a unor politici bine definite, care să permită evaluarea sensibilității profitului băncii sau a valorii capitalului la modificările nefavorabile ale ratelor dobînzilor, ratelor valutare, prețurilor portofoliului de investiții, precum și evaluarea riscurilor investițiilor băncilor în diferite sectoare ale economiei. În cadrul verificării respectării de către bănci a acestor politici se va

determina, de asemenea, capacitatea conducerii de a identifica, estima, supraveghea și controla expunerea la riscul pieței, avînd în vedere amploarea, complexitatea și profilul riscului băncii;

încurajarea băncilor de a-și evalua vulnerabilitatea la pierderi în condiții de stres ale pieței, inclusiv distribuția ipotezelor-cheie, și de a considera rezultatele respective la stabilirea și revizuirea politicilor și limitelor aferente acestor riscuri;

utilizarea informației, aferente activității băncilor, obținută de către alte organe de supraveghere în cadrul exercitării funcțiilor sale, în scopul monitorizării în continuare a riscurilor aferente activității băncilor în cadrul supravegherii bancare.

3.3. Perfecționarea evidenței contabile și a sistemului de plăți în perioada 2005-2010

În scopul perfecționării legislației în vigoare, cu luarea în considerare a cerințelor Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF) și ținînd cont de condițiile economiei de piață, va fi supusă unei revizuirii detaliate [Legea contabilității](#).

Instituțiile financiare vor dezvolta în continuare sistemul de evidență contabilă și rapoarte financiare în vederea implementării standardelor internaționale. Concomitent cu liberalizarea pieței financiare și de capital, creșterea volatilității pieței, cresc și cerințele de informare a participanților pieței. Cresc cerințele față de dezvăluirea informației, față de calitatea și cantitatea acesteia, necesară pentru asigurarea stabilității financiare și adoptarea unor decizii cu caracter economic. Vor fi perfecționate standardele existente și metodele adecvate de dezvăluire a informației și a rapoartelor financiare ale instituțiilor financiare, ceea ce va contribui la asigurarea transparenței informației.

Vor fi elaborate și aplicate metodele de evaluare a activelor și pasivelor instituțiilor financiare la valorile reale, respectînd principiile prudenței și netransferării riscurilor existente pentru perioada anilor următori, fapt ce va îmbunătăți și managementul instituțiilor.

Banca Națională a Moldovei va actualiza periodic planul de conturi și sistemele de raportare conform prevederilor SIRF, Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC) și actelor legislative în vigoare.

SNC urmează a fi revizuite și ajustate în continuare la Standardele Internaționale de Raportare Financiară prin determinarea unilaterală a cerințelor față de îndeplinirea prevederilor și scopurilor stabilite.

Dezvoltarea sistemului național de plăți

Întru facilitarea utilizării instrumentelor de plată fără numerar, Banca Națională a Moldovei, prin perfecționarea cadrului normativ existent, va contribui și la perfecționarea instrumentelor de plată existente.

În vederea dezvoltării sistemului de plăți interbancare existent, Banca Națională a Moldovei va implementa Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă, care va include sistemul de decontare pe bruto în timp real, destinat plăților urgente și de mare valoare, și sistemul de compensare cu decontare pe neto la intervale de timp prestabilite, destinat plăților de mică valoare, precum și mecanismul de decontare a operațiunilor cu valori mobiliare bazat pe principiul "livrare contra plată".

Implementarea Sistemului Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă se va efectua în două etape. În prima etapă de implementare vor fi antrenate băncile comerciale, iar în etapa următoare – Bursa de Valori a Moldovei. Banca Națională a Moldovei va elabora cadrul normativ relevant privind activitatea băncilor comerciale în cadrul Sistemului Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă, care va intra în vigoare imediat după finalizarea primei etape de implementare a acestui sistem. În a doua etapă de implementare a Sistemului Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă, Banca Națională a Moldovei, în comun cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, va elabora cadrul normativ privind reglementarea și supravegherea procedurilor de decontare a operațiunilor cu valori mobiliare care circulă la Bursa de Valori a Moldovei.

În scopul conformării cu practica internațională, Ministerul Finanțelor va fi integrat în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare de generație nouă în calitate de participant direct.

ÎNCHEIERE

Un sistem financiar eficient poate contribui la realizarea scopurilor politicii economice a statului – creșterea economică durabilă, stabilitatea financiară și cea a prețurilor, asigurarea unui nivel înalt al ocupării forței de muncă. Guvernul și Banca Națională a Moldovei consideră crearea și dezvoltarea unui astfel de sistem financiar drept un proces participativ, ce poate fi realizat doar cu concursul tuturor părților interesate.

Implementarea prezentei Strategii se va efectua conform unui Plan de acțiuni, conform anexei, care prevede măsurile concrete, termenele și responsabilii de executare a lor.

Anexă
la Strategia Guvernului și Băncii Naționale
a Moldovei cu privire la dezvoltarea sectorului
financiar al Republicii Moldova în perioada
anilor 2005-2010

PLAN DE ACȚIUNI pentru realizarea Strategiei Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei cu privire la dezvoltarea sectorului financiar al Republicii Moldova în perioada 2005-2010

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Termene de realizare	Responsabili de executare
1	2	3	4
I. Politica monetară			
1.	Reducerea nivelului inflației și menținerea inflației la un nivel jos – principalul scop final al politicii monetar-valutare și bugetare în perioada de referință	2005-2010	Banca Națională a Moldovei, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor
2.	Implementarea instrumentelor noi ale Băncii Naționale a Moldovei (certIFICATELE Băncii Naționale a Moldovei, credite intraday)	2005-2007	Banca Națională a Moldovei
3.	Dezvoltarea în continuare a pieței secundare a valorilor mobiliare de stat prin extinderea și diversificarea bazei de investitori, tranzacționarea valorilor mobiliare de stat cu un termen de circulație mai mare de un an la Bursa de Valori	2006-2008	Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Bursa de Valori Mobiliare
4.	Diminuarea treptată a datoriei de stat interne contractată de la Banca Națională a Moldovei	2005-2010	Ministerul Finanțelor
5.	Perfecționarea cadrului legislativ în vederea emiterii instrumentelor pieței monetare (certIFICATE bancare de depozit, cambii bancare)	2005-2006	Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
II. Dezvoltarea pieței valutare			
6.	Liberalizarea treptată a unor operațiuni ce țin de transferul de capital din Republica Moldova, în funcție de politica monetară și valutară, situația economică a țării, inclusiv evoluția indicatorilor macroeconomici	2005-2010	Banca Națională a Moldovei
7.	Ajustarea legislației în domeniul valutar la standardele legislației Uniunii Europene	2005-2010	Banca Națională a Moldovei
8.	Determinarea cursului oficial al leului moldovenesc față de moneda euro în baza cotațiilor băncilor comerciale pe piața intra și interbancară din Republica Moldova, în cazul majorării considerabile a ponderii euro	2006-2010	Banca Națională a Moldovei

	în rulajul total al pieței valutare interne		
III. Dezvoltarea sectorului bancar			
9.	Elaborarea și prezentarea în Parlament a următoarelor proiecte de legi: Legea contabilității (în redacție nouă), care va constitui drept bază legislativă pentru utilizarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, în scopul întocmirii rapoartelor financiare respective; Legea cu privire la audit, ținând cont de practicile internaționale, inclusiv de Directivele Uniunii Europene	2005-2007	Ministerul Finanțelor
10.	Înaintarea în Parlament a propunerilor de modificare a:		
	1) legislației fiscale în vederea reducerii treptate a presiunii fiscale în sectorul bancar prin: crearea condițiilor legale pentru a permite deducerea defalcărilor de reduceri pentru pierderi la active, altele decât creditele, precum și pentru acoperirea riscului de piață și de țară aferent activității băncilor comerciale pe plan internațional;	2005-2006	Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Asociația Băncilor din Moldova
	2) Legii cu privire la societățile pe acțiuni , în scopul: stabilirii clare a responsabilității pentru aplicarea obligațiilor de raportare financiară corporativă față de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare din Moldova; promovării principiilor de guvernare corporativă, în conformitate cu principiile general acceptate pe plan internațional;	2005-2007	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
	3) Legii instituțiilor financiare , în scopul obținerii unei informații suficiente despre acționarii băncilor și proprietarii lor, pentru determinarea influenței acestora asupra activității băncii;	2005-2006	Banca Națională a Moldovei
	4) Legii cu privire la piața valorilor mobiliare , în scopul creării unor condiții legale pentru asigurarea transparenței acțiunilor a căror evidență și păstrare se efectuează de către deținătorul nominal de acțiuni;	2005	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
	5) Codului cu privire la contravențiile administrative , în scopul stabilirii unei responsabilități clare pentru aplicarea obligațiilor de raportare financiară corporativă.	2005-2006	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
11.	Alinierea Standardelor Naționale de Contabilitate la Standardele Internaționale de Raportare Financiară și adaptarea acestora la necesitățile întreprinderilor sectorului real, ale băncilor și utilizatorilor de raportări financiare	2005-2010	Ministerul Finanțelor
12.	Promovarea politicilor privind identificarea proprietarilor care exercită o influență considerabilă asupra managementului și activității băncii, în vederea determinării structurii proprietarilor și a surselor vărsate în capitalul băncii	2005-2010	Banca Națională a Moldovei
13.	Furnizarea de către organele competente către Banca Națională a Moldovei a informațiilor privind riscurile aferente activității băncilor pe piața valorilor mobiliare, precum și în sectorul de asigurări, în scopul supravegherii activității băncilor	2006	Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
14.	Acumularea în Registrul de stat al unităților de drept, gestionat de Ministerul Dezvoltării Informaționale, a informației despre întreprinderile înregistrate, activitatea desfășurată, poziția lor fiscală, imobilul gajat, litigiile în care sînt antrenate, inclusiv fiscale, etc.	2005-2010	Ministerul Dezvoltării Informaționale, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Ministerul Justiției
15.	Accelerarea implementării unui registru centralizat și computerizat al	2005-2006	Ministerul Justiției

	gajului		
16.	Crearea registrului public de raportare financiară accesibil pentru investitori, publicul larg și organele de stat interesate	2005-2007	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, autoritățile administrației publice centrale
IV. Dezvoltarea statisticii balanței de plăți			
17.	Efectuarea de investigații în vederea specificării factorilor ce generează erori și omisiuni în balanța de plăți a statului. Analiza lor din punctul de vedere al amplitudinii impactului	2005-2010	Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
18.	Efectuarea unui studiu pentru evaluarea cheltuielilor de transport și asigurări în costurile declarate ale loturilor de bunuri importate și exportate	2006-2007	Banca Națională a Moldovei, Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie
19.	Actualizarea sistemului informațional de evidență a datoriei externe a Republicii Moldova (DM FAS)	2005	Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei
20.	Modificarea legislației Republicii Moldova privind datoria de stat și garanțiile de stat în vederea definirii univoce a noțiunilor și responsabilităților	2005	Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei
21.	Analiza eficienței sistemului național de evidență a granturilor, asistenței tehnice și ajutorului umanitar	2005	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Banca Națională a Moldovei
22.	Orientarea la standardele europene în vederea perfecționării sistemului de colectare și prelucrare a statisticilor aferente balanței de plăți	Permanent	Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
23.	Pregătirea către implementarea noii Metodologii de elaborare a balanței de plăți (ediția a VI-a) a FMI, armonizată cu Sistemul Conturilor Naționale	2006-2008	Banca Națională a Moldovei, Departamentul Statistică și Sociologie
24.	Actualizarea pronosticurilor indicatorilor macroeconomici (inclusiv ai sectorului extern) prin instituirea unui grup de lucru	Permanent	Ministerul Economiei, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Departamentul Statistică și Sociologie
V. Dezvoltarea sistemului național de plăți			
25.	Perfecționarea cadrului normativ existent privind utilizarea instrumentelor de plată fără numerar	2005-2010	Banca Națională a Moldovei
26.	Implementarea Sistemului automatizat de plăți interbancare de generație nouă (SAPI):		
	integrarea băncilor comerciale;	2005-2006	Banca Națională a Moldovei
	integrarea Bursei de Valori a Moldovei;	2006-2007	Bursa de Valori a Moldovei, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Banca Națională a Moldovei
	integrarea Ministerului Finanțelor în calitate de participant direct	2006-2010	Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei
27.	Elaborarea cadrului normativ privind reglementarea procedurilor de decontare a operațiunilor cu valori mobiliare care circulă la Bursa de Valori a Moldovei	2006-2007	Banca Națională a Moldovei, Bursa de Valori a Moldovei, Comisia Națională a Valorilor

			Mobiliare
VI. Pregătirea către subscrierea Republicii Moldova la Standardul Special de Distribuire a Datelor Statistice			
28.	Colaborarea cu Fondul Monetar Internațional întru evaluarea situației curente în domeniul statisticii Republicii Moldova în sectorul real, fiscal, financiar și extern, în cadrul Raportului pentru Respectarea Standardelor și Codurilor – Modulul de date. Conformarea sistemului statistic al Republicii Moldova cu cerințele Standardului Special de Distribuire a Datelor (SDDS)	2005-2010	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
29.	Crearea cadrului instituțional aferent Standardului Special de Distribuire a Datelor și aderarea la SDDS	2005-2007	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca a Moldovei Națională
30.	Solicitarea asistenței tehnice pentru implementarea sistemului de clasificare și descriere a serviciilor și a metodologiei de elaborare a statisticii în conformitate cu manualul "Statistica comerțului internațional cu servicii", elaborat recent de organismele internaționale	2005	Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
31.	Revizuirea bazei informaționale a statisticii serviciilor (inclusiv celor internaționale) în vederea ajustării la cerințele standardelor internaționale	2005-2006	Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
32.	Efectuarea studiilor de evaluare a ponderii serviciilor pe tipuri în total servicii (cu specificarea celor internaționale) în scopul optimizării cheltuielilor și stabilirii priorităților în dezvoltarea statisticii serviciilor	2005-2010	Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
33.	Revizuirea sistemului de colectare și a setului de rapoarte statistice în vederea implementării noului sistem de clasificare a serviciilor, precum și în scopul obținerii unei statistici veridice	2006-2007	Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
34.	Efectuarea investigațiilor utilizând și statistica "oglină", pentru evaluarea veridicității statisticii comerțului exterior cu bunuri	2005-2010	Departamentul Vamal, Ministerul Economiei, Departamentul Statistică și Sociologie, Banca Națională a Moldovei
35.	Elaborarea paginilor WEB de prezentare a datelor statistice în cadrul SDDS și revizuirea metadatelor	2007	Ministerul Finanțelor, Departamentul Statistică și Sociologie, Ministerul Economiei, Banca Națională a Moldovei

[Anexa modificată prin [Hot.Guv. nr.1493 din 28.12.2006](#), în vigoare 31.12.2006]

[Anexa modificată prin [Hot.Guv. nr.30 din 10.01.06](#), în vigoare 24.01.06]

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului
și Băncii Naționale a Moldovei
nr.135 din 8 februarie 2005

DECLARAȚIA
cu privire la politicile economică și financiară comune ale
Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei pe anul 2005

Prezenta Declarație stabilește politicile economică și financiară comune ale Guvernului și Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2005. Aceste politici sînt conforme și completează Programul Guvernului pe anii 2001-2005 "Renașterea Economiei – Renașterea Țării", Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, [Legea bugetului de stat pe anul 2005](#) și [Politica monetară și valutară a Băncii Naționale a Moldovei pe anul 2005](#).

Diminuarea nivelului inflației, realizarea și menținerea stabilității monedei naționale sînt obiectivele principale în asigurarea unei creșteri economice durabile. Aceste obiective se preconizează a fi atinse prin aplicarea instrumentelor politicilor monetar-credite și valutare, în scopul stimulării proceselor investiționale și de majorare a ritmurilor de creștere economică.

1. Componentele dezvoltării macroeconomice

Promovarea politicii macroeconomice în anul 2005 va avea drept scop: (i) reducerea inflației în vederea asigurării unor condiții favorabile pentru desfășurarea activităților antreprenoriale și investiționale, precum și pentru protecția veniturilor reale ale populației; (ii) menținerea unei politici privind rata de schimb determinată de piață și crearea condițiilor favorabile pentru activitatea economică externă; (iii) stabilizarea situației în domeniul datoriei externe și optimizarea gestionării datoriei pentru diminuarea riscurilor externe; (iv) promovarea unei politici bugetar-fiscale care să asigure o evoluție echilibrată a veniturilor și cheltuielilor.

Prin promovarea politicilor macroeconomice, în anul 2005 se preconizează o creștere a PIB de 6%, reducerea inflației și menținerea unui nivel prudent al rezervelor oficiale. Pentru a atinge obiectivul creșterii PIB cu 6%, în 2005 vor fi implementate reforme structurale ale cadrului regulatoriu și politici fiscale. Nivelul inflației medii anuale va fi redus sub 9% concomitent cu promovarea unor politici monetare și financiare riguroase. Se prevede ca rezervele externe să atingă echivalentul aproximativ al 3 luni de import de bunuri și servicii.

Implementarea consecventă a reformelor structurale va consolida potențialul de creștere economică. În anul 2005 este prevăzută o creștere a producției industriale de 13%, iar rata de creștere a producției agricole va constitui 7,8%.

Mărimea volumului producției industriale va influența dinamica exportului, care în 2005 va înregistra o eventuală creștere de 9%. Sporirea volumului producției industriale va contribui la diminuarea deficitului balanței comerciale.

Menținerea ritmurilor prevăzute de creștere economică va fi asigurată prin majorarea volumului de investiții în capitalul fix. În anul 2005 se preconizează ritmuri de creștere a investițiilor mai înalte decît cele ale PIB, investițiile capitale atingînd nivelul de majorare de 10%.

Afluxul transferurilor bănești ale rezidenților Republicii Moldova de peste hotare va constitui în 2005 circa 23% din PIB. Se prevede ca rata medie de schimb a leului moldovenesc să nu depășească 12,7 lei/dolar SUA. Este preconizată o reducere treptată a deficitului contului curent, de la 7,7% din PIB – în 2004 pînă la 5,8% din PIB – în 2005.

Se prevede soluționarea problemei ce ține de datoria de stat a țării în baza stabilizării în continuare a sistemului bugetar-fiscal, îmbunătățirii balanței comerciale și de plăți. În anul de referință deservirea datoriei de stat va constitui circa 3,6% din PIB.

Creșterea economică va fi însoțită de un nivel mai înalt al participării forței de muncă în sectorul de producție și prestări servicii prin plasarea mai mare în cîmpul muncii și sporirea veniturilor sub formă de salariu. Măsurile care vor fi întreprinse în acest context de către Guvern în anul 2005 sînt: (i) perfecționarea sistemului de protecție socială a șomerilor și (ii) crearea sistemului informațional al pieței muncii.

2. Cadrul regulatoriu

Ameliorarea climatului antreprenorial prin reformarea sistemului reglementării de stat a activității antreprenoriale Reforma reglementării de stat a activității antreprenoriale are drept scop diminuarea substanțială, atît a gradului de dependență a întreprinderilor de reglementarea administrativă a activității

antreprenoriale, cât și a cheltuielilor financiare și pierderii de timp suportate de întreprinderi pentru obținerea licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, inclusiv a cheltuielilor aferente serviciilor cu plată acordate de către organele abilitate cu funcții de supraveghere și control.

Acțiunile Guvernului în acest domeniu vor fi direcționate spre:

divizarea funcțiilor organelor de control de funcțiile organismelor de evaluare a conformității;

comasarea unor organe de control în organe de control specializate;

limitarea numărului de controale, efectuate anual la un agent economic de unul și același organ de control;

împuternicirea unor organe de control de a antrena mai multe organe de control la efectuarea unor controale complexe;

limitarea accesului la agentul economic a organismelor de evaluare a conformității (acces numai în caz de solicitare a serviciilor acestora de către agentul economic sau de organul de control respectiv);

achitarea serviciilor de evaluare a conformității de către persoanele care au solicitat aceste servicii.

Se preconizează obținerea unui suport multilateral din partea comunității internaționale.

Relansarea semnificativă a procesului investițional

În scopul ameliorării climatului investițional în Moldova, Guvernul va întreprinde următoarele acțiuni:

determinarea direcțiilor prioritare de investiții și a listei genurilor prioritare de activitate, care vor fi susținute de către stat, luându-se în considerare posibilitățile statului și potențialul economiei naționale;

monitorizarea funcționării legislației privind investițiile în activitatea de întreprinzător;

analiza funcționării legislației cu privire la operațiunile de leasing și înaintarea propunerilor de perfecționare a acesteia.

Protecția concurenței

Crearea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței este unul din primii pași în promovarea politicii de stat în domeniul respectiv. Agenția va prelua funcțiile de reglementare antimonopol. Aceasta va permite concentrarea reglementărilor antimonopol într-un singur organ, asigurarea aplicării uniforme și respectarea politicii competitive în toate sferile economiei naționale.

În domeniul politicii antimonopol și de protecție a concurenței se vor întreprinde următoarele acțiuni:

elaborarea și promovarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inclusiv a Legii pentru modificarea și completarea Codului cu privire la contravențiile administrative, întru legiferarea politicilor antimonopol și protecției concurenței;

analiza dezvoltării concurenței pe principalele piețe de mărfuri;

ținerea Registrului întreprinderilor monopoliste care sînt monitorizate de organul de concurență;

efectuarea controalelor în vederea respectării legislației cu privire la protecția concurenței de către unele întreprinderi, uniuni și organe de stat;

promovarea unei politici transparente în domeniul reglementării prețurilor și tarifelor, orientate spre neadmiterea abuzurilor din partea întreprinderilor cu dominație și monopoliste;

participarea mai activă a Republicii Moldova în cadrul Consiliului interstatal privind promovarea politicii antimonopol, în scopul protecției și apărării intereselor producătorilor autohtoni pe piețele interne și externe;

editarea unei culegeri de acte legislative și pregătirea materialelor speciale de studii și de informare privind legislația în domeniul politicii antimonopol.

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii

Obiectivele de bază pentru dezvoltarea și susținerea întreprinderilor mici și mijlocii sînt următoarele:

majorarea aportului numitelor întreprinderi la creșterea economică și soluționarea problemelor de angajare a forței de muncă, de reducere a șomajului și a sărăciei;

excluderea factorilor negativi, precum sînt presiunea fiscală excesivă, sistemul complicat și costisitor de rapoarte, inclusiv în contabilitate, accesul dificil la surse financiare și lipsa unor mecanisme eficiente de susținere din partea statului la etapa inițierii afacerilor, precum și posibilități reduse de asigurare a împrumuturilor cu gaj și ratele înalte ale dobînzii la băncile comerciale;
facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la resursele financiare.

3. Politica bugetar-fiscală

În anul 2005 politica fiscală va fi orientată spre obținerea indicilor performanți în vederea asigurării unui climat antreprenorial favorabil, stabilității și previzibilității acumulării veniturilor la buget. În acest context, principalele obiective ale politicii fiscale sînt:

reducerea treptată a presiunii fiscale și extinderea bazei de impozitare;
echitatea și transparența fiscală.

Reducerea treptată a presiunii fiscale și extinderea bazei de impozitare

Guvernul a întreprins următoarele măsuri pentru asigurarea unui climat antreprenorial favorabil:

scutirea de plata impozitului pe venit în mărime de 50%, pe parcursul a 5 ani, a agenților economici în al căror capital social investițiile străine depășesc suma echivalentă cu 250 mii dolari SUA;

scutirea în mărime de 100% de plata impozitului pe venit, pe parcursul a 3 ani, a agenților economici în al căror capital social investițiile străine depășesc suma echivalentă cu 2 milioane dolari SUA;

scutirea de impozitul pe venit prin reducerea venitului impozabil cu suma ce constituie 50% din investițiile făcute pentru procurarea mijloacelor fixe în regim de leasing.

La facilitățile cele mai importante acordate instituțiilor financiare se raportă:

cu referință la impozitul pe venit – deducerea defalcărilor de reduceri pentru pierderi de credite (în fondul de risc), precum și a vărsămintelor obligatorii anuale, contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

scutirea în mărime de 100% de impozitul pe venit a veniturilor obținute de băncile comerciale din creditele acordate pe un termen de peste 3 ani și în proporție de 50% – a veniturilor obținute din creditele acordate pe un termen de la 2 la 3 ani;

scutirea de impozitul pe venit, pînă la 1 ianuarie 2010, a dobînzilor persoanelor fizice (cetățeni), obținute de la depozitele bancare și depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor, amplasate pe teritoriul republicii, precum și dobînzile de la valorile mobiliare de stat;

scutirea de TVA a serviciilor financiare.

În scopul extinderii fluxului de credite pe termen lung în sectorul real al economiei, în anul 2005 se preconizează preluarea practicii de emisie de către băncile comerciale a certificatelor bancare de depozit și a cambiilor bancare – instrumente financiare atractive atît pentru bănci, cît și pentru deținători. De menționat, în acest context, că dobînzile obținute de persoanele fizice de la numitele tipuri de valori mobiliare, de rînd cu cele obținute de la depozitele bancare, nu se impozitează.

Totodată, în anul 2005 reducerea treptată a presiunii fiscale, inclusiv în sectorul bancar, se va realiza prin optimizarea structurii cotelor impozitelor, și anume – pentru anul 2005 cota impozitului pe venitul persoanelor juridice a fost stabilită în mărime de 18% comparativ cu 20% – pentru anul 2004.

Echitatea și transparența fiscală

Echitatea fiscală va fi asigurată prin crearea condițiilor egale pentru toți antreprenorii, precum și prin eliminarea și neadmiterea unor tratări preferențiale între agenții economici care activează în acest sector. Transparența reglementărilor va permite aplicarea promptă a legislației fiscale. Se preconizează derularea unui proces extins de consultări publice și dialog public cu reprezentanții mediului de afaceri, agențiile naționale și internaționale de consultanță, precum și cu partenerii sociali.

Principalele obiective ale politicii bugetare

Obiectivele politicii bugetare vizează următoarele:

ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget și obținerea unei stabilități bugetare;

acordarea de priorități cheltuielilor publice și reconsiderarea politicii sociale prin asigurarea protecției sociale pe baza unor măsuri focalizate spre cele mai defavorizate categorii ale populației;

aplicarea în continuare a modului de programare bugetară prin fundamentarea bugetului și alocarea fondurilor publice pe bază de programe. Programele vor fi elaborate în sectoare prioritare, înglobând obiective de performanță și impactul acestora asupra creșterii economice și nivelului de viață al populației.

Guvernul va stabili un control strict asupra cheltuielilor prin îmbunătățirea managementului acestora, optimizarea numărului de personal, lichidarea instituțiilor cu activitate ineficientă, implementarea unor noi forme (alternative) de prestare a serviciilor cu costuri mai mici, specificarea accesului la unele servicii, posibilitatea utilizării noilor tehnologii, identificarea unor servicii de performanță.

În scopul unei transparențe bugetare mai largi, se va promova politica de inserare a tranzacțiilor în cadrul bugetului. Ca rezultat, bugetul de stat, pe lângă veniturile și cheltuielile tradiționale, va include fondurile și mijloacele speciale, precum și proiectele investiționale cu finanțare externă.

Guvernul va promova ferm și în continuare actuala politică bugetară, pentru a preveni creșterea neplanificată a creditării nete din partea Băncii Naționale a Moldovei, cu excepția necesității stringente (strategice) de deservire și rambursare a datoriei de stat externe.

Gestionarea datoriei

În acest domeniu se prevede:

colaborarea activă și permanentă cu instituțiile financiare internaționale. În cazul semnării programului susținut de FMI, va fi pusă baza pentru restructurarea datoriei externe prin intermediul Clubului de la Paris;

continuarea negocierilor cu Banca Mondială în scopul refinanțării creditelor obținute de la BIRD în condiții comerciale în credite cu condiții concesionale;

continuarea politicii de abținere de la emiterea garanțiilor de stat pentru împrumuturile interne și externe;

continuarea negocierilor cu întreprinderile ce au beneficiat în trecut de împrumuturi garantate de stat și nu și-au onorat obligațiunile vizînd restabilirea la buget a mijloacelor sustrate pentru stingerea garanțiilor de stat;

lărgirea spectrului de instrumente financiare utilizate, în special obligațiunile de stat cu termenul de circulație de pînă la 5 ani. Utilizarea obligațiunilor de stat pe termen lung în scopul realizării politicii bugetare va conduce la crearea unei piețe interne stabile de instrumente financiare, piață pe care ratele dobînzilor se vor stabili în condiții de piață și vor servi drept împrumuturi pe diverse termene;

desfășurarea activității în vederea lărgirii cercului de participanți pe piața valorilor mobiliare de stat și acordarea posibilității de investire a mijloacelor bănești în valori mobiliare de stat de către păturile largi ale populației.

4. Politica monetară și valutară

Consolidarea sistemului bancar

Obiectivul principal al Băncii Naționale a Moldovei îl constituie realizarea și menținerea stabilității monedei naționale. Pentru atingerea acestui obiectiv, Banca stabilește și respectă condițiile pieței monetare, de credit și valutare, care conduc la o dezvoltare economică susținută, stabilă a statului și, în special, a sistemului financiar și valutar bazat pe legile pieței.

În anul 2005 Banca Națională a Moldovei va implementa în continuare o politică monetară și valutară adecvată situației economice, orientată spre atingerea sus-numitului obiectiv. În acest context, acțiunile Băncii Naționale a Moldovei vor fi orientate spre asigurarea stabilității prețurilor și, ca rezultat, spre reducerea nivelului inflației.

Politica monetară

Politica monetară promovată de Banca Națională a Moldovei are un caracter de țintire monetară, ceea ce presupune stabilirea limitelor cantitative ale ofertei de bani în economie. Strategia acestei politici se întemeiază pe utilizarea bazei monetare ca obiectiv operațional și utilizarea masei monetare ca obiectiv intermediar.

Instrumentele politicii monetare vor fi aplicate astfel, încât să asigure o eficiență sporită a politicii monetare. Banca Națională a Moldovei va diversifica instrumentarul și, pe lângă instrumentele deja utilizate (operațiunile de piață deschisă – operațiuni REPO și vânzări definitive de valori mobiliare de stat din portofoliul Băncii; atragerea de depozite de la bănci, rezervele obligatorii, facilitățile de lombard, creditele/depozitele overnight). În scopul sterilizării mai oportune a lichidității în exces, vor fi emise certificatele Băncii Naționale a Moldovei. Pe parcursul anului 2005, Banca Națională a Moldovei va utiliza preponderent operațiunile de piață în gestionarea lichidității, în detrimentul instrumentelor de natură mai pronunțat administrativă (norma rezervelor obligatorii). Aceste instrumente financiare ale Băncii Naționale a Moldovei vor permite băncilor de a mări operativitatea în dirijarea lichidității lor. În situația în care se va crea deficitul structural (pe termen lung) de lichiditate în sistemul bancar, Banca Națională a Moldovei va examina posibilitatea diminuării normei rezervelor obligatorii.

Politica valutară

Politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2005 preconizează flotarea liberă în continuare a monedei naționale și stabilirea cursului valutar oficial în baza cursurilor valutare preponderente pe piața valutară.

Banca Națională a Moldovei își rezervează dreptul de a efectua intervenții valutare în cazul necesității de atenuare a fluctuațiilor excesive ale cursului valutar. În calitate de instrumente ale politicii valutare vor fi utilizate cumpărările directe de valută străină și operațiunile valutare de tip swap valutar, tranzacții forward.

În cadrul implementării politicii valutare, Banca Națională a Moldovei va urmări în continuare menținerea rezervelor valutare internaționale la un nivel acceptabil pentru acoperirea volumului a cel puțin trei luni de import și va plasa activele sale valutare în instrumente investiționale care corespund criteriilor de siguranță și lichiditate.

Politica creditară

Politica de creditare va fi orientată spre creșterea cererii de credite din partea sectorului real al economiei. În acest scop, politica creditară va cuprinde:

politica ratelor dobânzilor – Banca Națională a Moldovei va tinde spre menținerea ratelor reale la un nivel pozitiv scăzut, ceea ce va stimula cererea de credite din partea sectorului real al economiei și, ca urmare, creșterea economică. La promovarea politicii ce ține de ratele dobânzilor, Banca va utiliza în continuare metoda "coridorului"; cea mai înaltă rată va fi rata la creditele overnight, iar cea mai joasă – rata la depozitele overnight;

măsuri de asigurare a nivelului suficient de lichiditate a sistemului bancar în diverse condiții ale conjuncturii pieței monetare;

măsuri de contribuire la dezvoltarea segmentelor noi ale pieței serviciilor bancare, orientate spre acordarea creditelor sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, creditelor de ipotecă și de consum.

Echilibrarea balanței de plăți a statului

Pentru echilibrarea balanței de plăți a statului, se vor întreprinde măsuri direcționate spre:

orientarea politicii economice și valutare spre reducerea deficitului contului curent;

raționalizarea importurilor și stimularea dezvoltării sectorului de producție (de bunuri și servicii) ca bază de sporire a exporturilor, urmărind alinierea producției autonome la standardele europene de calitate;

susținerea și încurajarea activităților de marketing și promoționale spre extinderea și diversificarea

piețelor de desfacere;

stimularea activă a procesului inovațional;

atragera de fluxuri bănești ale persoanelor care lucrează peste hotare în scopul unei investiții productive sau acumulării de economii în bănci;

liberalizarea treptată a mișcărilor de capital;

încurajarea dezvoltării activității burselor, atât de bunuri, cât și de valori mobiliare (piața primară și secundară);

utilizarea eficientă a asistenței tehnice și financiare străine;

investigarea bazei informaționale statistice (în primul rând, a comerțului cu bunuri și servicii) în vederea reducerii erorilor și omisiunilor din balanța de plăți;

gestionarea eficientă a datoriei externe prin structurarea datoriilor acumulate și raționalizarea noilor angajamente;

investigarea posibilităților alinierii mecanismelor de colectare a informației aferente statisticii sectorului extern al economiei la cele europene.

Consolidarea sistemului bancar

În scopul menținerii stabilității și consolidării sistemului bancar, Banca Națională a Moldovei va promova în continuare o politică de stimulare a dezvoltării favorabile a sistemului bancar prin:

supravegherea respectării de către băncile comerciale a cerinței minime față de capital, stabilită de Banca Națională a Moldovei; față de băncile al căror capital va fi sub nivelul prevăzut, vor fi aplicate acțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

întreprinderea unor acțiuni în vederea minimizării limitei aferente cotei substanțiale în capitalul băncii deținute de o persoană sau de un grup de persoane care acționează în comun;

promovarea politicilor privind cunoașterea proprietarilor care exercită o influență considerabilă asupra managementului și activității băncii, în scopul determinării structurii proprietarilor și resurselor vărsate în capitalul băncii;

supravegherea băncilor, avînd drept scop verificarea existenței și realizării, în cadrul sistemelor de control, a procedurilor de stabilire a tipului de relații, inclusiv activități în comun ale debitorilor și proprietarilor băncii, pentru a minimiza riscurile aferente activității de creditare.

Cooperare și coordonare

În dezvoltarea sistemului financiar, unul din elementele cheie este aplicarea practicii de atragere a comunității financiare, inclusiv a asociațiilor bancare, în rezolvarea problemelor cu care se confruntă acest sector, precum și în activitatea de perfecționare a bazei legislativ-normative existente. Guvernul și Banca Națională a Moldovei consideră dezvoltarea sistemului financiar drept un proces realizabil prin participarea și susținerea tuturor părților interesate ale societății civile, reprezentanților antreprenoriatului, partenerilor internaționali.

În scopul facilitării lucrului analitic, schimbului de opinii vizavi de dezvoltarea curentă și coordonarea activităților, trimestrial, vor fi organizate consultări care vor implica analiști de la Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei. Un subiect comun al acestor consultări va fi analiza evoluției pe piața financiară reală, pentru a aprecia măsura în care au fost atinse obiectivele specificate în însuși raportul anual și pentru a aduce la cunoștința factorilor de decizie care ar putea fi implicările strategice ale procesului actual de dezvoltare.

[Pct.4 modificat prin [Hot.Guv. nr.56 din 22.01.2007](#), în vigoare 02.02.2007